

An illustration of two children, a girl on the left and a boy on the right, reaching their arms up towards several large, colorful geometric shapes (a circle, a square, a triangle, and a diamond) floating in the air. The background is a blurred photograph of a school building with a grey roof and large windows. The girl is wearing a light blue long-sleeved shirt and dark blue pants. The boy is wearing a blue short-sleeved shirt and orange pants. The geometric shapes are in shades of orange, teal, and dark blue.

Valgugen 2021

Opgaver samt aktivitetsbeskrivelser
for indskolingen (0-3 klasse)

LÆRERVEJLEDNING

Danske
Skoleelever

HVEM ER DANSKE SKOLEELEVER?

Danske Skoleelever (DSE) er en partipolitisk uafhængig interesseorganisation for skoleelever i Danmark. Organisationens formål er at skabe 'Det gode skoleliv' gennem en organisation 'Af og for elever'. DSE varetager elevernes interesser over for politikere, presse og interessenter på skoleområdet.

Hos DSE er det eleverne, der gennem det repræsentative demokrati, bestemmer, hvad der skal laves i organisationen. DSE ledes af en bestyrelse bestående af grundskoleelever, og de fungerer som elevernes talerør til omverdenen. Derudover har organisationen et sekretariat bestående af professionelle ansatte og sekretariatsfrivillige. De frivillige er unge mennesker, der har valgt at tage et år ud af kalenderen for at arbejde fuldtid for organisationen. Sekretariatet hjælper vores bestyrelse med det daglige arbejde. DSEs arbejde baseres hovedsageligt på frivilligt arbejde, og det er ofte elever, der udfører vores aktiviteter.

For at bidrage til et godt skoleliv for alle, udbyder DSE en lang række tilbud til elever, elevråd, lærere, skoler og kommuner. Disse tilbud favner bredt; fra forskellige kurser og aktiviteter, til stormøder og diverse materialer og bøger.

Skal dit elevråd være en del af et fællesskab på omkring 1000 elevråd, og vil I have adgang til kurser og materiale, der hjælper jer med elevrådsarbejdet?

Læs mere og bliv medlem af Danske Skoleelever på www.skoleelever.dk

Danske Skoleelever
Sindalsvej 9
8240 Risskov
Tlf.: 70 22 00 33

Web: www.skoleelever.dk
Email: dse@skoleelever.dk

Layout
Ditte Rolighed Bang
Siggie Würtz

Skribenter:
Sarah Andersen
Lasse Hvergel
Ronja Lundberg
Thilde Meldgaard
Simon Poulsen

Ansvarshavende redaktør:
Robert Andersen

Copyright 2021, Danske Skoleelever.
Alle rettigheder forbeholdes. Alle dele af materialet må frit gengives med tydelig kildehenvisning.

INDHOLDSFORTEGNELSE

3		Sæt elevdemokratiet i gang!
4-5		1) Elevdemokrati er noget, man skal lære
7-8		2) Emner og opgavebeskrivelser
9		Emne 1: Demo... hva' for noget?
12		Opgave 1: Tegn demokrati
13		Opgave 2: Brainbreak - Sten-saks-papir
15-16		Opgave 3: Demokrativendespil
17		Emne 2: Lyt og tal
20-21		Opgave 1: Lytteøvelse
22-25		Opgave 2: Demokratiquiz + Rettevejledning
26		Opgave 3: Brainbreak - Frugtsalat
27-28		Opgave 4: Debatøvelse
29		Emne 3: Gør noget for alle!
32-33		Opgave 2: Brainbreak - Statsministeren befaler...
35-36		Opgave 3: Postkort til elevrådet
37		
39		Emne 4: Stem på mig!
42-43		Opgave 1: Taleskrivning
45-46		Opgave 2: Brainbreak - Debatbold

SÆT ELEVDEMOKRATIET I GANG!

I denne lærervejledning beskrives og begrundes et undervisningsforløb til grundskolens indskolingsklasser. Undervisningsforløbet har til formål at hjælpe et sjovt og demokratisk elevrådsvalg på vej!

Lærervejledningen er bygget op i tre dele:

1. En baggrundsbeskrivelse for arbejdet med elevdemokrati
2. Et overblik over emnerne og opgavebeskrivelser til underviseren
3. Elevopgaver I et vedlagt hæfte findes alle de elevopgaver, der henvises til i materialet.

Undervisningsmaterialerne bygger på en tanke om, at elever bedst lærer gennem sine erfaringer og oplevelser. Derfor er der både lege, spil, caseopgaver, gruppeopgaver, undersøgelser og præsentationer som anvendte læringsmetoder. Derudover tror vi på, at alle klasser er forskellige – har forskellige niveauer, udfordringer og behov – derfor er der differentieringsmuligheder tilknyttet hver opgave, hvilket gør det muligt, at underviseren kan tilpasse materialet til sin klasse.

Undervisningsmaterialerne kan bruges til den nationale valguge i uge 38, men kan også bruges, når det giver

mening for klassen. Forhåbentligt vil materialet inspirere undervisere til at dykke ned i elevdemokratiets univers, så vi sammen kan skabe bedre elevdemokratiske praksisser – både lokalt og nationalt.

Der er mange måder at tilgå elevdemokrati på. Undervisningsmaterialerne bygger på fem temaer, der samlet skal give eleverne et indblik i og øve sig på forskellige dele af en demokratisk proces. Der er altså indtænkt en form for progression i materialerne. De fem temaer er:

1. Demo... - hva' for noget?
2. Lyt og tal
3. Gør noget godt for andre
4. Stem på mig!
5. Valgdag

Vi håber, materialerne er relevante, brugbare og ikke mindst inspirerende og lærerige for eleverne.

1 ELEVDEMOKRATI ER NOGET, MAN SKAL LÆRE

Danmark har en lang og flot tradition for at involvere og demokratisere eleverne i skolen. Den demokratiske dannelse i folkeskolen har rødder i dansk kulturhistorie og bygger blandt andet på værdier fra højskoler, andelsbevægelsen og en lang historie med debat rundt i stuerne og forsamlingshuset. Dog viser en undersøgelse af danske 8. klasser fra 2016, at unge ved meget om demokrati men mangler vilje, lyst og færdigheder til at udøve demokrati (ICCS, 2016).

Derfor har Danske Skoleelever igangsat initiativet SÆT I GANG! [kan vi sætte en grafik ind her med valgugen] Indsatsen skal sætte gang i elevdemokratiet, herigennem styrke elevernes trivsel samt deres vilje og lyst til at stå op for det, de tror på, og engagerer sig i demokratiske processer.

DEMOKRATI I SKOLEN

Når man på skolen har et blik for og et sprog om, hvad demokrati er, så er det lettere at se, hvis det ikke fungerer eller om den demokratiske praksis skal genopfriskes. Derfor kan det være nødvendigt både at diskutere, hvad vi forstår ved begrebet demokrati og at belyse det fra forskellige perspektiver.

Demokrati er ikke nemt at beskrive kortfattet Ikke desto mindre er spørgsmålet om, hvad demokrati er, vigtigt at have for øje, så her er et ydmygt forsøg.

STYREFORM ELLER LIVSFORM?

I filosofien og i diskussioner om demokrati skelner man ofte mellem to sider af den demokratiske mønt; styre- og livsform. Disse to perspektiver er hinanden gensidigt afhængige og vi vil vove at påstå, at de begge eksisterer på jeres skole, ligesom at det afspejles i materialet i denne lærervejledning.

Styreform

Demokrati som styreform handler om alt det formelle ved demokratiet. Fokus er på valghandlinger, afstemninger, møder, regler, rettigheder. I skoleverdenen er det som eksempel retten til elevråd, valg til elevråd, elevrådsbekendtgørelse, elevrådets vedtægter, elevernes plads i skolebestyrelsen, elevernes ret til at vælge en undervisningsmiljørepræsentant, beslutningsgangen på skolen mellem kommunalbestyrelse, skolebestyrelse og skoleledelse og garanteret mange andre steder. De fleste elevråd baseres på en repræsentativ demokratitankegang, hvilket også er et eksempel på demokrati som styreform. Med et levende elevdemokrati på skolen forstås både elevrådsansvarlige, lærer, elever, skoleledelse og forældre vigtigheden af de formelle instanser og hvordan det bruges, hvilket fører videre til den anden side af mønten – Demokrati som livsform

I dette afsnit kommer der en kort beskrivelse af demokrati – både i og udenfor skolen – som undervisere kan bruge til at rammesætte valgugen og undervisningsmaterialerne.

Livsform

Demokrati er ikke en fast størrelse og en struktur, det kræver energi, vilje og deltagelse for at demokratiet bliver levende. Det handler både om, at man ved, hvordan man er demokratisk, at man tager del i snakken og bidrager til den fortsatte dialog om vores demokrati. Det er altså en bestemt måde at forstå verdenen på. En anskuelse, man som elev skal lære, det er ikke kun når eleverne stemmer til elevrådet. Det handler om at skolen er et fællesskab, hvor eleverne møder hinanden og i det møde har en væremåde og mentalitet, hvor de ved, at de kan få indflydelse ved at debattere og fortælle sine meninger.

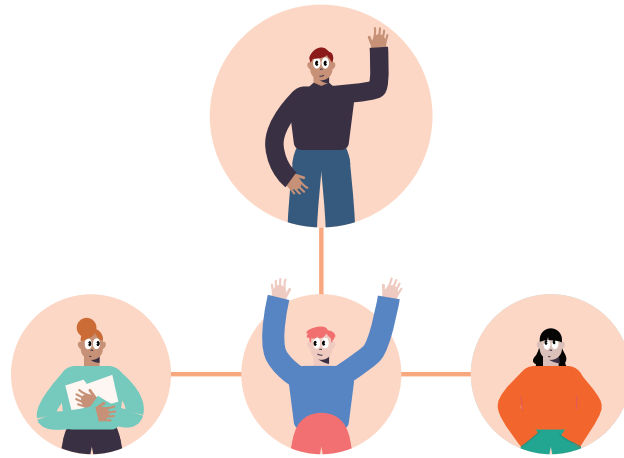
ELEVDEMOKRATI

– *elevernes træningsbane til at være demokratiske borgere*

Det er afgørende for et demokratisk samfund, at det til standighed gentænker og fornyer sine demokratiske institutioner og sin demokratiske praksis. Det kan et samfund kun gøre ved, at dets medlemmer forholder sig til demokratiet, tænker over det, tager stilling til det, engagerer sig i det og er med til at indrette det. Som led i overtagelsen og videreførelsen af demokratiet spiller skolen en særlig rolle.

Den demokratisk mønt skal eleverne derfor dels overtage og dels videreudvikle. Visse dele af demokratiet ligger uændret gennem mange år. Vi tager det som eksempel ofte for givet, at en skole har et elevråd, men i 1950 var

det ikke sådan. Derfor er demokrati noget vi skal træne eleverne i samtidig med, at de skal forme demokrati til det samfund, de er og lever i. Dette gøres som eksempel gennem den demokratiske samtale og dagligdagssnakke – også på sociale medier. Her gør vi eleverne til eksperter på egen hverdag, og skolen udvikler sig bedst, når eleverne er medskabere af den.

Elevdemokrati har ingen alder, men elever kan ikke deltage i nationale valg handlinger før de er 18, og kan for mange unge stadig være et abstrakt emne. Derfor er der i dette materiale sat fokus på, at få demokrati ned i øjenhøjde.

Undervisningsmaterialer er bygget op i fire moduler, som gradvist skal hjælpe eleverne med både at forstå begrebet demokrati som en styreform, men også at lære demokratisk handlen.

Refleksionsspørgsmål til underviseren

- Hvad forstår vi ved demokrati på vores skole?
- Hvilken rolle spiller demokratiet for fællesskabet?
- Hvilke former for demokrati er til stede hvor?
- Hvor ser vi demokrati som styreform og demokrati som livsform?
- Er begge dele lige vigtigt for en velfungerende elevdemokrati?
- Skal skolen både socialisere til demokrati og give gode forudsætninger for, at den enkelte elev kan blive politisk aktør?

**! SÆT
GANG**

**Demokrati har en iboende
dikotomi mellem ordet og
sværdet, samtalen og af-
stemningen, konsensus og
kompromis.**

2 EMNER OG OPGAVERBESKRIVELSER

Hver dag i valgugen har sit eget emne. Emnerne er de samme på alle klassetrin, men er tilpasset det faglige niveau. Du kan se et overblik over ugens emner her:

Dag / Niveau	Mandag (Demokrati)	Tirsdag (Debat)	Onsdag (Forandring)	Torsdag (Tale)	Fredag (Valgdag)
Indskoling	Demo... – hva' for noget?	Lyt og tal	Gør noget godt for alle	Stem på mig!	Valgdag til elevrådet
Mellemtrin	Demokrati – er du modig?	Debat – tør du?	Hvad vil du forandre?	Rejs dig – sig din mening!	
Udskoling	Demokrati kræver handling	Debat – hvor meninger brydes	Demokrati skaber forandring	Valgtaler og mærkesager	

DANSK:

- **Fremstilling:** Eleven kan udtrykke sig i skrift, tale, lyd og billede i nære og velkendte situationer.
- **Fortolkning:** Eleven kan forholde sig til velkendte temaer gennem samtale om litteratur og andre æstetiske tekster.
- **Kommunikation:** Eleven kan kommunikere med opmærksomhed på sprog og relationer i nære hverdagssituationer.

KRISTENDOMSKUNDSKAB:

- **Livsfilosofi og etik:** Eleven kan udtrykke sig om grundlæggende etiske problemstillinger.

HISTORIE:

- Eleven kan relatere ændringer i hverdag og livsvilkår over tid til eget liv.

Som supplement til undervisningsmaterialerne er der i valgugen livestreams fra Danske Skoleelevers studie for både indskoling, mellemtrin og udskoling. Livestreamen handler om dagens emne, men har forskelligt indhold på de tre klassetrin. Underviseren vurderer selv, i hvilket omfang klassen deltager i de planlagte aktiviteter.

Alle videoer kan findes på sætigang.dk, hvor denne lærervejledning, alle undervisningsmaterialer samt skabeloner til valgplakater og stemmesedler også kan hentes. [dette må gerne sætte i en boks]

Til hvert emne er der tilknyttet læringsmål. Læringsmålene kan kobles til Fælles Mål i dansk, kristendomskundskab og historie. Herunder ses eksempler på mål, som materialet kommer omkring:

Alle videoer kan findes på

sætigang.dk

hvor denne lærervejledning, alle undervisningsmaterialer samt skabeloner til valgplakater og stemmesedler også kan hentes

OPGAVEOVERSIGT	BESKRIVELSE	TID
EMNE 1: DEMO... HVA' FOR NOGET?		
Opgave 1: Tegn demokrati	Opgaven skal lære eleverne bogstaverne i demokrati.	10-15 min.
Opgave 2: Sten-saks-papir	Brainbreak.	5-10 min.
Opgave 3: Demokrativendespil	Opgaven skal aktivere elevernes førviden om demokrati og valg.	10-20 min.
EMNE 2: LYT OG TAL		
Opgave 1: Lytteøvelse	Opgaven skal træne eleverne i at lytte til hinanden.	5-10 min.
Opgave 2: Demokratiquiz	Opgaven skal give et indtryk af elevernes viden om demokrati.	? min.
Opgave 3: Frugtsalat	Brainbreak.	5-20 min.
Opgave 4: Debatter for eller imod	Opgaven skal give eleverne viden om, hvordan man debatterer med hinanden og hvordan man argumenterer for eller imod en sag.	15-20 min.
EMNE 3: GØR NOGET GODT FOR ALLE		
Opgave 1: Historien om en stærk pige, der vil forandre verden	Opgaven skal give eleverne et eksempel på en meget stærk pige, som har skabt stor forandring som barn.	10-20 min.
Opgave 2: Statsministeren befaler...	Brainbreak	5-10 min.
Opgave 3: Postkort til elevrådet	Opgaven skal få eleverne til at reflektere over hvilke forandringer, de ønsker, på deres skole.	10-15 min.
EMNE 4: STEM PÅ MIG!		
Opgave 1: Taleskrivning	Opgaven skal træne elevernes forståelse at skrive og afholde taler.	15-30 min.
Opgave 2: Debatbold	Brainbreak	10-15 min.

Her er en samlet oversigt over alle undervisningsmaterialer til mellemtrinnet. Ud fra denne oversigt kan underviseren selv sammensætte et undervisningsprogram.

DEMO... HVA' FOR NOGET?

Modulet handler om at introducere eleverne til det 'store' demokrati i samfundet og det lokale elevdemokrati. Herunder hvorfor demokrati er godt, men også at demokrati kræver ansvar og mod. Det er modigt at stille op til et valg, det er modigt at ville tage ansvar, det er modigt at sige sin mening, det er modigt at ville skabe noget nyt – for sig selv og andre.

MÅL

- Eleverne kan genkende ordet demokrati
- Eleverne får viden om hvad demokrati er

MÅL TIL ELEVERNE

- Jeg kan genkende ordet demokrati
- Jeg ved, hvad demokrati og elevdemokrati er

TID

2-3 lektioner

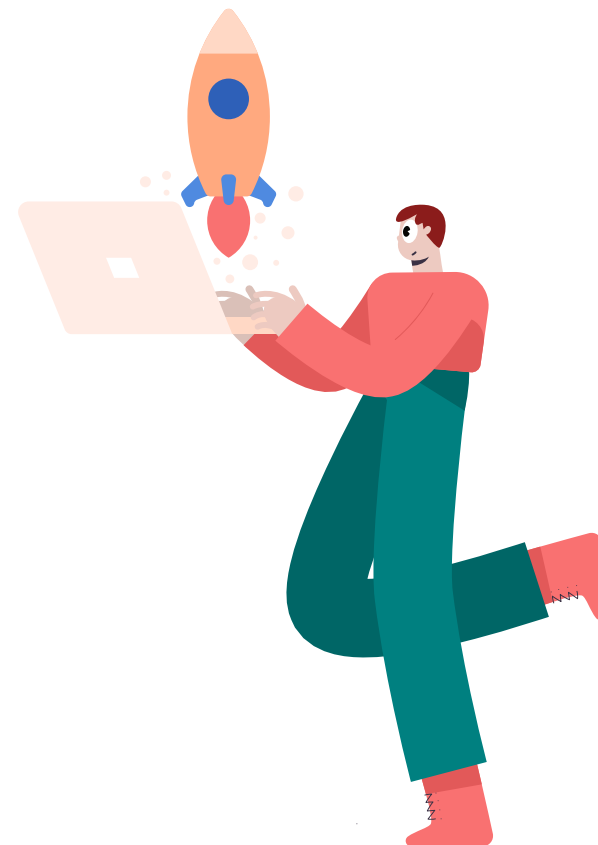
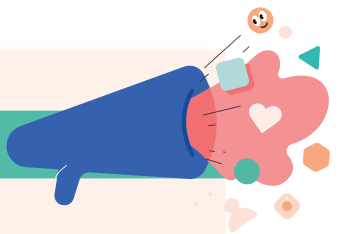
FORSLAG TIL UNDERVISNINGSPROGRAM

Følgende er undervisningsprogrammet tilpasset valgugen. Alle videoer kan findes på vores hjemmeside sætigang.dk. Livestreamen kan kun ses i valgugen. Resten af materialerne kan tilgås hele året på sætigang.dk.

ELEVOPGAVER

Alle tilhørende elevopgaver til emne 1 findes i en separat folder, som er medsendt. Dette kan også tilgås på sætigang.dk

MANDAGS UNDERVISNINGSPROGRAM	
(Følgende er undervisningsprogram er tilpasset valgugen.)	
TIDSRUM	PROGRAMPUNKT
08:00-08:05	Opstart ved læreren
08:05-08:10	Introduktionsvideo: Demo.. – hva' for noget?
08:10-08:15	Video: Demokrati i Danmark
08:15-08:30	Opgave 1: Tegn demokrati
08:30-09:00	LIVESTREAM
09:00-09:10	Opgave 2: Brainbreak, Sten-saks-papir
09:10-09:25	Opgave 3: Demokrativendespil
09:25-09:30	Opsamling

Alle videoer kan findes
på vores hjemmeside:

sætigang.dk

Livestreams vil efter Valgugen
være tilgængelige på hjemmesi-
den, ligesom resten af materia-
lerne også kan findes der.

Emne 1: Demo... hva' for noget?

12		Opgave 1: Tegn demokrati
13		Opgave 2: Brainbreak - Sten-saks-papir
15-16		Opgave 3: Demokrativendespil

TEGN DEMOKRATI

OPGAVE

INTRODUKTION

I denne opgave skal eleverne tegne ordet demokrati, så de får trænet bogstaverne og kan genkende dem. Læreren kan selv tilpasse sværhedsgraden af opgaven og vælge, hvor meget de vil gennemgå af viden om ordet, inden de skal farvelægge det. Idéer til dette ligger under punktet 'differentieringsmuligheder'.

FORMÅL

At eleverne lærer bogstaverne i demokrati at kende. Og dermed også bliver introduceret til de to dele "demos" = folket, "Kratos" = styrer.

TID

10-15 minutter

MATERIALER

- Ark med 'demokrati'
- Farveblyanter, tuscher eller lignende

FORBEREDELSE

Overvej hvor meget du vil fortælle om begrebet demokrati, inden eller efter eleverne skal farvelægge arket.

FREM GANGSMÅDE

FØR

- Vis arket til eleverne og fortæl dem at der står demokrati
- Tal om hvad de kan se på arket, og om de kan genkende alle bogstaverne
- Spørg eleverne om de har et bud på, hvad demokrati betyder

UNDER

- Lad eleverne farvelægge arket. De kan gøre det sammen men også individuelt. Sæt eventuelt noget hyggeligt musik på.

EFTER

- Hæng de farvelagte ord op i klasselokalet
- Tal med eleverne om de forskellige bogstaver
- Tal med eleverne om at 'demos' betyder folket (altså alle mennesker i Danmark) og at 'kratos' betyder at herske (at styre, at bestemme, at have magten). Når eleverne nu ved det, hvad tror de så, demokrati betyder (det betyder at det er folket, der bestemmer)?
  - Det kan man se til folketingsvalg og til elevrådsvalg.

DIFFERENTIERINGSMULIGHED

Gør opgaven lettere:

- Klip arket ud og del bogstaverne ud blandt eleverne, så de får et bogstav hver. Så kan I også selv skabe nye ord med bogstaverne.

Gør opgaven sværere:

- Eleverne kan skrive korte sætninger med bogstaverne
- Eleverne kan skrive sætninger med ordet demokrati
- Eleverne kan lave en mundtlig historie med de dyr der på arket.

Demo... - hva' for noget? Opgave 1

Valgugen 2021

STEN-SAKS-PAPIR

BRAINBREAK

INTRODUKTION

I denne øvelse skal eleverne spille en sten-saks-papir-turnering.

Eleverne starter med at spille mod hinanden to-og-to. Den, der taber, skal nu stille sig bag vinderen og heppe. Vinderen skal finde en anden vinder og spille mod ham/hende.

Sådan fortsætter det indtil der kun er to tilbage – og en hel hale af heppere.

FORMÅL

Bevægelse og leg i undervisningen

TID

5-10 minutter

Demo... – hva´ for noget? Opgave 2

Danmark fik sin grundlov i 1849, og det blev et afgørende skridt væk fra enevælde og mod folkestyre.

Kun mænd over 30 år med egen husstand havde stemmeret. Det betød at kvinder, fattige og tjenestefolk pænt måtte blande sig uden om det danske demokrati.

INTRODUKTION

I denne opgave skal eleverne spille vendespil, hvor de skal matche billeder indenfor emnet demokrati.

Der er flere modaliteter i spil på én gang, da der både er ord og billeder på brikkerne.

FORMÅL

Med denne øvelse skal eleverne aktivere sin førviden, inden de skal i gang med en uge, der handler om demokrati og valg.

Det er også en måde, hvor eleverne kan lære af hinanden og gennemgå nye ord og billeder uden en lang klassegennemgang.

TID

10-20 minutter

MATERIALER

- Sæt med vendespilsbrikker
- Elevopgaver

FORBEREDELSE

- Læs kortene igennem og lav en vurdering af, om nogle af billederne skal gennemgås på forhånd.
- Lav grupper med fire elever i hver gruppe

FREMGANGSMÅDE

FØR

- Fortæl eleverne at de skal spille vendespil
- Gennemgå gerne reglerne på forhånd for spillet. Og vis gerne hvordan man laver et stik
- Del eleverne ud i grupper og giv dem et sæt regler og et sæt brikker
  - Den elev, der får flest stik, vinder spillet
  - Man får et stik ved at matche to kort, der er ens. Brug gerne to kort til at illustrere det
  - Hvis man ikke får et stik, går turen videre til næste spiller
  - Hvis man får et stik, må man prøve igen

UNDER

- Gå rundt blandt eleverne og hjælp dem med at komme godt i gang
- Understøt at eleverne gerne må gætte sig frem – at gætte er en god måde at aktivere sin førviden på
- Hvis en gruppe bliver færdig før de andre, kan de spille en runde mere. Du kan også give dem en af de differentieringsmuligheder, der står i næste afsnit.

EFTER

- Lav en opsamling i plenum hvor du blandt andet kan stille følgende spørgsmål:
  - Hvordan var det at spille spillet?
  - Er der nogle af billederne I ikke ved, hvad er?
    - Hvad tror I, det er?
    - Kan vi gætte os til, hvad det er og hvad, det bruges til?
  - Hvilke billeder var sværest?
- Hæng måske nogle af brikkerne op i klasselokalet så eleverne kan kigge på dem i løbet af ugen

DIFFERENTIERINGSMULIGHED

Gør spillet lettere:

- Lad alle eleverne kigge på brikkerne inden de går i gang med at spille, og lad dem matche med billedsiden op.
- Du kan på forhånd udvælge nogle af de svære billeder og gennemgå dem med klassen, så ordene ikke er nye for dem.
- Du kan tage nogle af de sværere begreber ud af spillene.
- Man kan vende fire kort, der ligger i midten, som man også gerne må matche med. Når man så har matchet sit kort med et kort, der ligger i midten, skal man lægge et nyt kort ind i midten.

Gør spillet sværere:

- Når eleverne i gruppen er færdige, kan du få dem til at inddele stikkene i forskellige kategorier fx 'elevdemokrati' og 'folkestyre'. Du kan også få eleverne til at rangere stikkene fra 'mest demokratisk' til 'mindst demokratisk' – der er ikke noget rigtigt eller forkert svar på denne opgave, men det kan få eleverne til at tænke over, hvad demokrati er.
- Få eleverne til at skrive en kort tekst, hvor de udvælger flere af begreberne, som de skal bruge i teksten.
- Du kan give nogle af eleverne de sværere begreber med i deres spil.

LYT OG TAL

Emnet handler om at øve sig i at lytte til, hvad andre folk siger og turde sige, hvad man selv mener. Det er essentielt i et demokrati at turde vende sine synspunkter med andre mennesker. Vi udvikler os i samspil med andre, og debatter kan sætte fokus på forskellige holdninger. Igenem debatter kan man opnå kompromis, eller vinde nogle over med gode argumenter.

MÅL

- Eleverne kan genkende ordet debat
- Eleverne træner at tale og lytte

MÅL TIL ELEVERNE

- Jeg ved, hvad ordet *debat* betyder
- Jeg øver mig i at sige min mening og lytte til andres meninger

TID

2-3 lektioner

FORSLAG TIL UNDERVISNINGSPROGRAM

Følgende er undervisningsprogrammet tilpasset valgugen. Alle videoer kan findes på vores hjemmeside sætigang.dk. Livestreamen kan kun ses i valgugen. Resten af materialerne kan tilgås hele året på sætigang.dk.

ELEVOPGAVER

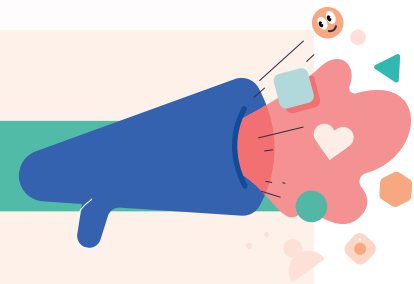
Alle tilhørende elevopgaver til emne 2 findes i en separat folder, som er medsendt. Dette kan også tilgås på sætigang.dk

TIRSDAGS UNDERVISNINGSPROGRAM

(Følgende er undervisningsprogram er tilpasset valgugen.)

TIDSRUM	PROGRAMPUNKT
08:00-08:05	Opstart ved læreren
08:05-08:10	Introduktionsvideo: Lyt og tal
08:10-08:20	Opgave 1: Lytteøvelse
08:20-08:30	Opgave 2: Demokratiquiz
08:30-09:00	LIVESTREAM
09:00-09:10	Opgave 3: Brainbreak, Frugtsalat
09:10-09:25	Opgave 4: Debatøvelse
09:25-09:30	Opsamling

Alle videoer kan findes
på vores hjemmeside:

sætigang.dk

Livestreams vil efter Valgugen
være tilgængelige på hjemmesi-
den, ligesom resten af materia-
lerne også kan findes der.

Emne 2: Lyt og tal

20-21		Opgave 1: Lytteøvelse
22-25		Opgave 2: Demokratiquiz + Rettevejledning
26		Opgave 3: Brainbreak - Frugtsalat
27-28		Opgave 4: Debatøvelse

LYTTEØVELSE

OPGAVE

INTRODUKTION

For at være god til at debattere og være med i en debat, er det også vigtigt, at man er god til at lytte. Man skal kunne lytte til, hvad andre siger, så man kan svare på deres spørgsmål.

Underviseren skal hviske en historie i bidder, hele vejen rundt i rundkredsen. Underviseren starter med at fortælle én sætning til den første elev, som så skal hviske den videre til sin sidemakker, og sådan fortsætter det hele vejen rundt i cirklen. Den sidste elev i rundkredsen skal sige hele sætningen højt. Så skal læreren tjekke, om det var den rigtige historie.

FORMÅL

- Eleverne skal træne at lytte til hinanden

TID

5-10 minutter

MATERIALER

- Ark med 4 små historier

FORBEREDELSE

- Historierne bliver sværere og længere, så inden underviseren går i gang, skal du udvælge hvilken historie, du vil starte med.
- Læs historierne på forhånd

FREM GANGSMÅDE

FØR

- Eleverne står i en rundkreds og holder hinanden i hånden
- Tal med eleverne om, hvad der skal ske
- Demonstrer hvordan man er god til at hviske, og hvordan man er god til at lytte
- Placér en elev, der er ok til at huske til sidst i cirklen til højre for læreren
- Hvis der er flere lærere eller pædagoger med i klassen så lad dem være en del af cirklen
- Fortæl lidt om historiens indhold inden du går i gang.

UNDER

- Start med at hviske den første sætning i øret på den første elev, når sætningen er sendt videre til tre elever, sender du sætning nummer to afsted. Den første historie er kun på fire linjer
- Lad den sidste elev fortælle historien højt
- Inden I går videre til historie to, kan I eventuelt bytte pladser, så det er en ny elev, der skal sige historien højt til sidst.
- Juster tempoet alt efter hvordan det går

EFTER

- Tal med eleverne om hvordan det gik. Ros eleverne for at lytte til hinanden
- Spørg eleverne hvad der var vigtigt, for at det gik godt med at sende historien videre.
  - Fx var det vigtigt, at alle elever lyttede til hinanden. Alle led i cirklen var vigtige
  - Tal om at når man deltager i debatter, er det vigtigt, at man lytter til hinanden
  - Tal om indholdet i historien
  - Hvad handlede historien om?
  - Hvem var med i historien?
  - Kan I huske nogle af de ord, vi har brugt i løbet af ugen?

DIFFERENTIERINGSMULIGHED

Gør øvelsen lettere:

- Start med kun én linje
- Hvis I er mere personale på, så kan I lave to cirkler, så runden bliver mindre
- Gennemgå nogle af de svære ord, inden I går i gang
- Eleverne kan også blive siddende på deres pladser

Gør øvelsen sværere:

- Lad en elev starte med at læse sætningerne
- Start med en sværere tekst end tekst 1
- Sæt tempoet op

DEMOKRATIQUIZ

SPIL

I denne opgave skal eleverne lave en quiz, der omhandler demokrati. Quizzen har til formål at øve nye ord men også at skabe engagement. Der er kun billeder i børnenes quiz. Quizzen kan udleveres fysisk eller tilgås på Kahoot

FORMÅL

Med quizzen skal eleverne afslutte dagens tema demokrati. Quizzen kan gentages senere på ugen, for at få viden genopfrisket.

TID

15-20 minutter

MATERIALER

- Quiz med 8 spørgsmål til hver elev
- Én rettevejledning. Rettevejledningen indeholder svar samt en boks med ekstra information til nogle af spørgsmålene. Som lærer kan du selv vælge, om du også gennemgår ekstrainformationen.

FORBEREDELSE

Læs quizzen og rettevejledningen igennem inden undervisningen.

FREM GANGSMÅDE

FØR

- Fortæl eleverne at de skal lave en quiz, hvor det overordnede team er demokrati.
- Uddel quizzen til eleverne, hvis I bruger quizzen på papir, eller lad eleverne tilgå quizzen i Kahoot.

UNDER

- Spørgsmålene læses højt ét efter et (se 'Spørgsmål - lærervejledning')
  - Der vil til nogen af spørgsmålene være en kort indledning.

EFTER

- Kahoot: Vinderen findes og svarene gennemgås
- Quiz på papir: Eleverne retter hinanden quizen: Eleverne sender sin udfyldte quiz til personen, der sidder til højre for dem. Læreren læser det rigtige svar højt, og den tilhørende information gennemgås. Eleverne skal have mulighed for at stille spørgsmål. Eleven sætter et flueben, hvis svaret er korrekt

DIFFERENTIERINGSMULIGHEDER

Gør quizzen lettere:

- Udvælg nogle af de svære begreber i quizzen, og gennemgå dem med klassen inden de laver quizzen
- Tal med eleverne om styreformen i Danmark forud for quizzen
- Giv eleverne længere tid til at svare på spørgsmålene
- Lad eleverne bruge hjælpemidler – fx lade dem Google det, inden de svarer
- Lad eleverne arbejde sammen to-og-to

Gør quizzen sværere:

- Giv eleverne kortere tid til at svare på spørgsmålene.
- Tilføj sværere spørgsmål.
- Få eleverne til at tilføje ord, der har noget med spørgsmålet at gøre, på papiret.

DEMOKRATIQUIZ

SPIL

SPØRGSMÅL	1	x	2
I Danmark har vi den styreform, der hedder demokrati. Hvad vil det sige, at have demokrati?	At kongen bestemmer 	At præsten bestemmer 	At folket bestemmer
Folketinget, er der hvor Danmarks love laves, og ligger på Christiansborg. Hvilket billede er Christiansborg?	Christiansborg 	Taj Mahal 	En kirke
Hvem har ikke stemmeret i Danmark?	Børn 	Myndige over 18 år 	Ældre over 70 år
Hvem er Danmarks statsminister?	Mette Frederiksen 	Søren Brostrøm 	Messi
Grundloven er loven over alle love i Danmark. Hvordan ser Grundloven ud?	Anders And blad 	Opskriftsbog 	Grundloven

I hvilket land er der ikke demokrati i dag?	Saudi-Arabien 	Sverige 	Danmark
Hvem af disse tre bestemmer mest i Danmark?	Kasper Schmeichel 	Statsministeren 	Politimand
Hvornår finder der en demokratisk proces sted, på jeres skole?	Når I vælger hold i jeres idrætstimer 	Når I laver kageordning 	Når der er valg til elevrådet

Lyt og tal, opgave 2

Lyt og tal, opgave 2

DEMOKRATIQUIZ

RETTEVEJLEDNING

SPØRGSMÅL	SVAR	UDDYBENDE SVAR
I Danmark har vi den styreform, der hedder demokrati. Hvad vil det sige, at have demokrati?	2 (At folket styrer)	Demokrati er sammensat af de to ord demos og kratos. Demos betyder folket, og kratos betyder styre – deraf folkestyre.
Folketinget, er der hvor Danmarks love laves, og ligger på Christiansborg.	1 (Der hvor Danmarks love laves)	Folketinget er den lovgivende magt og er politikeres arbejdsplads, og ligger på Christiansborg i København.
Hvem har ikke stemmeret i Danmark?	1 (børn)	I Danmark må man ikke stemme, hvis man er under 18 år.
Hvem er Danmarks Statsminister?	1 (Mette Frederiksen)	Mette Frederiksen har været Danmarks Statsminister siden 2019. Hun er den anden kvindelige statsminister, vi har i Danmark, den første var Helle Thorning-Schmidt. <i>Ekstra spørgsmål til eleverne: Hvilket parti kommer både Helle Thorning-Schmidt og Mette Frederiksen fra? Svar: Socialdemokratiet</i>
Grundloven er loven over alle love i Danmark. Hvordan ser Grundloven ud?	2 (Loven over alle love i Danmark)	Grundloven gælder for alle danskere. Den består af love og paragraffer, som skal sørge for, at danskerne har samme rettigheder, og at vi alle ved, hvad vi som borgere i Danmark må og ikke må. Der er bl.a. også i Grundloven skrevet, at vi alle har pligt til at gå i skole i 9 år
I hvilket land er der ikke demokrati i dag?	1 (Saudi-Arabien)	Saudi-Arabien har et enevældigt monarki. I Saudi-Arabien er det kongen, der bestemmer. I Danmark har vi faktisk et konstitutionelt monarki, hvor monarken (Dronning Margrethe) i praksis ikke bestemmer noget.
Hvem bestemmer mest i Danmark?	X (Statsministeren)	Hvis det var dronningen = enevælde, militæret = militært diktatur Vi fik demokrati i Danmark i 1849, før det havde vi enevælde
Hvornår finder der en demokratisk proces sted på jeres skole?	2 (Når der er valg til elevrådet)	Elevrådene skal varetage elevernes interesser og repræsentere elevernes holdning i skolebestyrelse og overfor skolens ledelse. Derfor skal elevrådet også ved en demokratisk afstemning.

Lyt og tal, opgave 2

FRUGTSALAT

BRAINBREAK

INTRODUKTION

At få energi i gruppen.

TID

5-20 minutter

FREM GANGSMÅDE

Underviser opdeler eleverne i et lige antal numre af tre til fire frugter. Frugterne kan være appelsin, bananer mm. Elever skal sidde i en cirkel i stole.

Underviseren siger nu en frugt højt, såsom appelsin, og nu skal alle appelsinerne bytte plads med hinanden. Imens fjerner underviseren en stol. Den person, der står i midten uden stol, skal nu forsøge at komme til at sidde ned ved at sige en frugt.

Hvis der råbes frugtsalat, betyder det, at alle skal bytte plads.

Lyt og tal, opgave 3

DEBATØVELSE

OPGAVE

INTRODUKTION

I denne øvelse skal eleverne prøve at debattere for eller imod en sag. De skal i grupper af tre lave små debatter, hvor én elev skal tale for et emne, én elev skal tale imod og den tredje skal være 'den gode lytter'. De har ét minut til at argumentere, der er ikke nogen vindere, men det handler om den gode debat og det gode argument.

Husk at du som lærer er gamemaster, så du skal lede øvelsen.

FORMÅL

At eleverne prøver at argumentere for eller imod en sag, og stifte bekendtskab med at debattere

TID

15-20 minutter

MATERIALER

- Sæt med rollekort
- Sæt med emnekort

FORBEREDELSE

- Vurdér om øvelsen er for svær for klassen – det er en lidt svær opgave
- Kig på de forskellige emner og overvej om nogle emner skal tages ud, fordi de er for svære
- Lav grupper af tre

FREMANGSMÅDE

FØR

- Del eleverne ud i grupper så de sidder i grupper af tre ved bordene
- Gennemgå kort reglerne for spillet
- Giv et eksempel oppe ved tavlen så eleverne kan se, hvordan det foregår, når man skal tale for og eller imod noget.

UNDER

- De tre elever får én rolle hver (for, imod eller lytter)
- Læreren sætter et ur på smartboardet til ét minut
- Når tiden går i gang, skal lytteren vende et af emnekortene, og så skal den, der er imod, starte med at argumentere. Bagefter skal den elev, der er for, argumentere.
- Når der er gået et minut, skifter man rolle, ved at sende rollekortene én gang med uret
- Debatøvelsen gentages det antal gange, det giver mening for klassen

EFTER

- Tal om emnerne i plenum:
  - Var nogle af emnerne sværere eller lettere at argumentere for eller imod?
  - Hvordan var det at være lytter?
  - Er der nogle af emnerne vi skal gemme til det nyvalgte elevråd?

Lyt og tal, opgave 4

DIFFERENTIERINGSMULIGHED

Gør øvelserne lettere:

- Giv eleverne tid til at sidde ude i grupper i stedet for at køre spillet på tid
- Læreren kan høre, om nogle elever har lyst til at gøre det foran de andre. Så kan eleverne sidde i en rundkreds og lytte til hinanden.
- Lav et 'for' hjørne og et 'imod' hjørne. Nu skal læreren læse emnekortene op og lad så eleverne vurdere, om de er for eller imod et emne.

Gør øvelserne sværere:

- Lad eleverne komme på emner som de kan tage med i en runde to.
- Inddrag mere nationalpolitiske emner så som 'Danmark skal tage flere flygtninge'.
- Lad eleverne trække et emnekort hver hvor de så skal argumentere for, at deres emne er vigtigere end den andens. Eleverne skal gå hen til det hjørne.

Lyt og tal, opgave 4

GØR NOGET GODT FOR ALLE!

Dette modul handler om at have fællesskabet for øje i demokratiet. Det er vigtigt, at man ikke kun tænker ud fra ens eget bedste men ud fra fællesskabet. Nogle steder i verden kæmper de stadig for at få den samme indflydelse, som den almindelige borger har i Danmark. Så det er vigtigt at påpege, at man ikke skal tage det forgivet, og man kan bruge sin stemme til at hjælpe andre.

MÅL

- Eleverne ved at demokrati også handler om at gøre noget godt for alle
- Eleverne får eksempler på, hvad det betyder at gøre noget godt (at skabe forandring) gennem demokrati

MÅ TIL ELEVERNEL

- Jeg ved, at demokrati også handler om at gøre noget godt for andre
- Jeg har hørt eksempler på, hvordan andre har skabt forandring

TID

2-3 lektioner

FORSLAG TIL UNDERVISNINGSPROGRAM

Følgende er undervisningsprogrammet tilpasset valgugen. Alle videoer kan findes på vores hjemmeside sætigang.dk. Livestreamen kan kun ses i valgugen. Resten af materialerne kan tilgås hele året på sætigang.dk.

ELEVOPGAVER

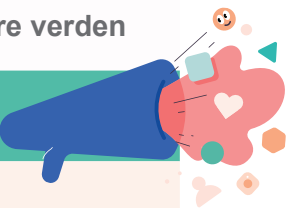
Alle tilhørende elevopgaver til emne 3 findes i en separat folder, som er medsendt. Dette kan også tilgås på sætigang.dk

ONSDAGS UNDERVISNINGSPROGRAM

(Følgende er undervisningsprogram er tilpasset valgugen.)

TIDSRUM	PROGRAMPUNKT
08:00-08:05	Opstart ved læreren
08:05-08:10	Introduktionsvideo: Gør noget godt for alle
08:10-08:30	Opgave 1: Historien om en stærk pige, der vil forandre verden
08:30-09:00	LIVESTREAM
09:00-09:10	Opgave 2: Brainbreak, Statsministeren befaler...
09:10-09:25	Opgave 3: Postkort til elevrådet
09:25-09:30	Opsamling

Alle videoer kan findes
på vores hjemmeside:

sætigang.dk

Livestreams vil efter Valgugen
være tilgængelige på hjemmesi-
den, ligesom resten af materia-
lerne også kan findes der.

Emne 3: Gør noget godt for alle!

32-33		Historien om en stærk pige, der vil forandre verden
35-36		Opgave 2: Brainbreak - Statsministeren befaler...
37		Opgave 3: Postkort til elevrådet

HISTORIEN OM EN STÆRK PIGE, DER VIL FORANDRE VERDEN

OPGAVE

INTRODUKTION

Denne øvelse handler om at skabe forandring. Malala Yousafzai er en stærk lille pige, der ville skabe forandring i sit eget liv og forandre hele verden. Hun ville skabe lighed og muligheder for alle - også for piger og kvinder. I denne øvelse skal eleverne høre og tegne Malalas historie.

FORMÅL

Formålet er at give eleverne et eksempel på en meget stærk og vigtig pige, som har skabt stor forandring som barn. Pointen er altså, at man ikke behøver at være særlig gammel, for at kunne stå op for det, man tror på.

TID

10-20 minutter

MATERIALER

- Ét ark med en historie til højtlesning
- Tegneark til eleverne

FORBEREDELSE

- Læs historien og vurder om den passer til dit klassetrin
- Vær opmærksom på at Talebans overtagelse af Afghanistan er et aktuelt emne, der kan påvirke eleverne
- Find farveblyanter eller tuscher til farvelægningen

FREM GANGSMÅDE

FØR

- Del tegnearkene og farveblyanter ud til eleverne
- Fortæl eleverne: "Denne historie handler om en stærk lille pige, der har skabt forandring, og derfor skal I høre den i dag. Man behøver altså ikke at være voksen, for at stå op for det, man tror på"

UNDER

- Mens du læser historien højt, farvelægger eleverne billedet af Malala
- Tal løbende med eleverne om tegningerne, og hvordan det passer til historien

EFTER

- Tal i plenum om historien og lad eleverne stille spørgsmål til historien
- Hæng tegningerne op i klasselokalet

DIFFERENTIERINGSMULIGHED

Gør øvelsen lettere:

- Hvis dine elever har svært ved at lytte og tegne samtidig, kan du dele opgaven op i to dele. Først kan du læse historien højt, og derefter kan de tegne historien.

Gør øvelsen sværere:

- Lad eleverne undersøge mere om Malala ved at google hende. Lad dem finde sjove informationer, som I kan skrive på post-its.
- Lad eleverne undersøge om der er andre børn, der har skabt forandring. Spørg om de kender nogen, eller lad dem undersøge det på biblioteket eller internettet.

Gør noget godt for alle, opgave 1

Valgugen 2021

HISTORIEN OM EN STÆRK PIGE, DER VIL FORANDRE VERDEN

OPGAVE

Malala var et barn i Pakistan, og hun drømte om en magisk blyant. Forestil dig en magisk blyant, som bringer det, du tegner til live. Man kunne tegne en flot kjole, en ny fodbold eller en lås på døren, så man kunne være i fred for sine søskende.

Malala ønskede sig en magisk blyant, netop så hun kunne tegne en lås på sin dør, så hendes to små brødre ikke kunne komme ind, og hun ønskede at fjerne lugten fra lossepladsen, der lå tæt på hendes hus. Men som Malala blev ældre, så hun verden anderledes, og hendes drømme ændrede sig.

Og nu skal I høre historien om Malala - en stæk lille pige. Først var Malalas drøm bare at kunne gå i skole som alle drengene, men til sidst blev hendes drøm, at bekæmpe al uretfærdighed i verden.

Malala voksede op i Swat-dalen i Pakistan, med sine to mindre brødre og sine forældre. En dag sker der en stor forandring i Malalas liv. Da en gruppe, der hedder Taleban, får magten i Pakistan, beslutter de, at piger ikke længere må gå i skole.

Tænk hvis der var nogen, som ville bestemme, at du ikke måtte gå i skole, bare fordi du var en pige! For os kan det være svært at forstå, men sådan er det nogle steder i verden, og en af de små piger, der ikke måtte gå i skole, var Malala.

Malala syntes det var uretfærdigt. Hun savnede sine klassekammerater, og hun savnede at gå i skole, og Malala ville have de samme rettigheder som sine brødre og som drengene i sin klasse.

Malala havde stadig ikke fået den magiske blyant, hun drømte om. I stedet for at vente på den magiske blyant tog hun nu fat i en rigtig blyant. Malala sad alene på sit værelse med sin blyant og sit papir. Hun skrev om alle de uretfærdigheder, hun oplevede. Og på et tidspunkt oprettede Malala en blog på internettet, så hele verden kunne læse, hvad hun skrev, og Malala begyndte også at holde taler. Malala skrev på sin blog og holdte taler om, at alle børn og voksne skulle være frie og leve deres liv, som de ville, lige meget om de var drenge eller piger.

Men det var ikke alle, der var glade for, dét Malala skrev på sin blog. Taleban, som var den gruppe, der på det tidspunkt bestemte rigtig meget i Pakistan, blev rigtig sure på Malala over det, hun skrev, og især fordi hele verden

kunne læse det på internettet. Taleban havde truet Malala på Facebook og til sidst gik det så galt, at de prøvede at slå Malala ihjel.

En dag, da Malala var 15 år, og sad i en bus på vej hjem til sit hus, kom der en mand fra Taleban ind i bussen. Han var så vred på Malala, at han ville dræbe hende. Da manden kom ind i bussen, råbte han, "hvem er Malala!", og nogle af de andre passagerer i bussen pegede på Malala. Manden tog et gevær frem og skød efter Malala og ramte hende i den ene side af hovedet.

Det er meget svært at forstå, hvorfor manden blev så vred på Malala. For hvad havde hun egentlig gjort? Hun havde sagt, at piger og kvinder var lige så meget værd som drenge og mænd, og at alle skulle have ret til at gå i skole. Og det kunne manden fra Taleban ikke lide.

Malala kom på hospitalet, men heldigvis døde den stærke Malala ikke. Da hun vågnede på et hospital, havde Malala lyst til at skrive endnu mere og tale endnu højere, så hele verden ville få at vide, at piger og kvinder bliver behandlet uretfærdigt og dårligt mange steder i verden. Og lige siden har Malala talt højt og skrevet endnu mere på sin blog! Og hun har endda også skrevet bøger om det, både til voksne og børn.

Malala havde slet ikke brug for en magisk blyant, for en helt almindelig blyant var nok. Malala skrev de ting ned, hun gerne ville forandre, og hun sagde dem højt i taler, og lige så stille begyndte nogen af Malalas drømme at gå i opfyldelse.

Malala ville bekæmpe uretfærdighed, og det gør hun stadig den dag i dag.

Der findes en pris (en form for medalje), der hedder Nobels Fredspris. Det er en pris, der bliver givet til personer, som har gjort noget helt særligt for at skabe fred i verden. Den pris fik Malala i 2014, som den yngste nogensinde. Man behøver altså ikke at være voksen for at sige sin mening og gøre verden lidt bedre.

Malala citater:

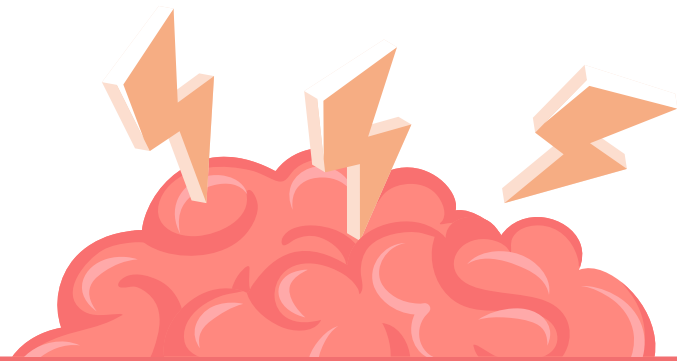
"Vi forstår først vigtigheden af vores stemme når den bliver taget fra os"

"Et barn, en lærer, en blyant og en bog kan forandre verden"

Kvinderne fik mulighed for at stemme i 1908, og det blev skrevet i grundloven i 1915.

Demokrati betyder folkestyre. Démos – folk og krátos – styre, herredømme. Demokrati er et politisk system, hvor magten ligger hos folket.

STATSMINISTEREN BEFALER!

BRAINBREAK

Denne brainbreak skal skabe lidt bevægelse og grin under temaet demokrati.

FORMÅL

- Formålet med øvelsen er at få en puster til hjernen og få nogle grin.
- I øvelsen kommer eleverne hinanden ved, og de skal lære at samarbejde og tænke i samme baner.

TID

5-10 minutter

MATERIALER

- Ord-ark: Her er ordene/sætningerne som eleverne skal gætte.

FORBEREDELSE

- Del eleverne i grupper af tre.

FREMGANGSMÅDE

FØR

- Læs teksten højt med reglerne

REGLER:

Der er forskel på at lede og styre. Nu skal eleverne prøve at styre hinanden, for at nå frem til resultatet. I er tre i en gruppe, to agerer borger og én agerer statsminister. Den ene borger skal stå afslappet og lade statsministeren føre borgerens hænder og ben, som var personen en dukke. Det er nu op til borgerne at gætte, hvad statsministeren gerne vil have dem til. Statsministeren må ikke bruge ord. Se hvor mange rigtige, I kan få. Husk at skiftes til at være borger og statsminister.

UNDER:

- Eleverne arbejder sammen i grupper om at løse flest mulige ordark.
- Ting der skal udføres og gættes, ordlyden skal ikke være 100 %:
  - Spritte hænder
  - Stemme til valg (stem i stemmeboks)
  - Se håndbold
  - Aldrig slås
  - Vinke til Dronningen
  - Smile til de gamle
  - Børste tænder to gange om dagen
  - Stop mobning

EFTER:

- Følg op på hvor mange ord-ark grupperne nåede.
- Tag en snak om hvad forskellen er på at styre og lede.

DIFFERENTIERINGSMULIGHED

- Hvis opgaven bliver for svær, kan det være lovligt for "statsministeren" at sige ét ord. Det må dog ikke være et ord, som indgår i ord-arket.

Gør noget godt for alle, opgave 2

 Valgugen 2021

Gør noget godt for alle, opgave 2

 Valgugen 2021

POSTKORT TIL ELEVRÅDET

ØVELSE

Denne øvelse er en god øvelse til at afslutte dagens tema. Eleverne skal skrive et postkort til fremtiden, om de forandringer de håber, vil finde sted på deres skole.

FORMÅL

Dette er en individuel øvelse, der skal få eleverne til at reflektere over, hvilke forandringer de ønsker finder sted på deres skole.

TID

10-15 minutter

MATERIALER

Postkort til alle elever

FORBEREDELSE

Overvej hvor lang tid dine elever bruger på at skrive en lille side. Hvis der er tid til det, kan du forberede eleverne på, at de i grupper skal fortælle om de forandringer de håber, finder sted på deres skole i fremtiden.

FREM GANGSMÅDE

FØR

- Udlever postkortene til alle elever.

UNDER

- Hvis du kan se, at nogen af eleverne har svært ved at komme i gang, kan du skrive nogle eksempler på forandringer ned. F.eks.:
  - Bedre vandautomater
  - Indeklima
  - Undervisningsmiljø
  - Bevægelse
  - Elevrådvalg
  - Klassestørrelse
  - Eksamensformer
  - nationale tests.

EFTER

Hæng postkortene op. Når I er halvvejs i skoleåret, kan I vende tilbage til dem og se om nogen af forandringerne er sket.

DIFFERENTIERINGSMULIGHED

Gør øvelsen lettere

- Du kan forkorte længden eller bede dine elever skrive det i punktform.

Gør øvelsen sværere

- Du kan gøre opgaven sværere, ved at bede dine elever afslutte med et par sætninger om, hvordan denne forandring vil gøre skoledagen bedre for alle elever og ikke blot dem selv.

Gør noget godt for alle, opgave 3

STEM PÅ MIG!

Emnet sætter fokus på valgtalen. Når man stiller op med en sag, er det vigtigt at kunne komme igennem med sine pointer og få de andre med på ens idé. Det kan man gøre gennem en valgtale, når man stiller op til et elevråd.

MÅL

- Eleverne ved hvad en valgtale er
- Eleverne har prøvet at 'skrive' en valgtale og optaget den

MÅL TIL ELEVERNE

- Jeg ved, hvad en valgtale er
- Jeg har prøvet at skrive en valgtale – og måske endda sagt den højt foran andre

TID

2-3 lektioner

FORSLAG TIL UNDERVISNINGSPROGRAM

Følgende er undervisningsprogrammet tilpasset valgugen. Alle videoer kan findes på vores hjemmeside sætigang.dk. Livestreamen kan kun ses i valgugen. Resten af materialerne kan tilgås hele året på sætigang.dk.

ELEVOPGAVER

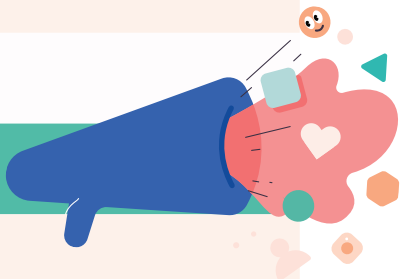
Alle tilhørende elevopgaver til emne 4 findes i en separat folder, som er medsendt. Dette kan også tilgås på sætigang.dk

TORSDAGS UNDERVISNINGSPROGRAM

(Følgende er undervisningsprogram er tilpasset valgugen.)

TIDSRUM	PROGRAMPUNKT
08:00-08:05	Opstart ved læreren
08:05-08:10	Introduktionsvideo: Stem på mig
08:10-08:30	Opgave 1: Taleskrivning
08:30-09:00	LIVESTREAM
09:00-09:10	Opgave 2: Brainbreak, Debatbold
09:10-09:25	Opgave 1: Fortsættelse af taleskrivning
09:25-09:30	Opsamling

Alle videoer kan findes
på vores hjemmeside:

sætigang.dk

Livestreams vil efter Valgugen
være tilgængelige på hjemmesi-
den, ligesom resten af materia-
lerne også kan findes der.

Emne 4: Stem på mig!

42-43	Opgave 1: Taleskrivning
45-46	Opgave 2: Brainbreak - Debatbold

SKRIV EN VALGTALE

OPGAVE

I denne øvelse skal eleverne øve sig i at holde taler for hinanden og tale om skolen som et sted, man kan forbedre. Selvom overskriften er valgtaler, er fokus ikke på, at eleverne skal skrive lange taler, men at de skal øve sig i at have holdninger og kunne sige dem højt.

Når øvelsen er slut, skulle eleverne også gerne have skrevet en kort tale, som de kan bruge, hvis de vil stille op til elevrådet.

Forhåbentligt kan øvelsen give flere modet til at stille op til elevrådsvalget, fordi de har fået hjælp til at stille op med konkrete mærkesager.

FORMÅL

Eleverne får udvalgt egne mærkesager, får skrevet en valgtale og får måske også holdt talen foran andre.

TID

15-30 minutter

MATERIALER

- Elevbeskrivelse til det antal elever der er i klassen
- Valgtalepapir til det antal elever der er i klassen

FORBEREDELSE

Overvej om øvelsen er for svær for klassen. Brug evt. et af differentieringsgrebene.

FREM GANGSMÅDE

Der er tre dele i denne øvelse. For det først skal eleverne tænke over og udvælge, hvad de gerne vil gøre bedre, hvis de skulle sidde i elevrådet. For det andet skal de skrive deres valgtale, for det tredje skal eleverne holde deres tale – enten foran klassen eller ved at optage den.

FØR

- Fortæl eleverne hvad de skal igennem.
- Tal med eleverne om hvad en tale er, og hvad en valgtale er.
- Tal med eleverne om hvilke ord der kan være relevante for dem at bruge.

UNDER

- Øvelse 1: I plenum hvor I taler om, hvad der skete sidste skoleår i klassen, på skolen og med vennerne. Tal bagefter om hvad eleverne godt kunne tænke sig skulle ske dette skoleår. Tal om hvad de tænker, kunne gøre skolen bedre.
  - Underviseren kan skrive ord på tavlen, som eleverne kan skrive ned på deres ark.
- Øvelse 2: Lad eleverne udvælge det, de gerne vil have med i deres tale. Lad eleverne udfylde talen.
  - Eleverne kan enten skrive eller tegne deres tale.
- Øvelse 3: Lad eleverne holde talen foran hinanden. De kan måske også optage talerne, hvis de ikke tør holde dem foran hinanden.

EFTER

Spørgsmål til eleverne efter de har holdt taler.

- Hvad synes I om talerne?
- Hvad har I lært af at skrive en tale?
- Hvad skal I huske, næste gang I skal holde en tale?

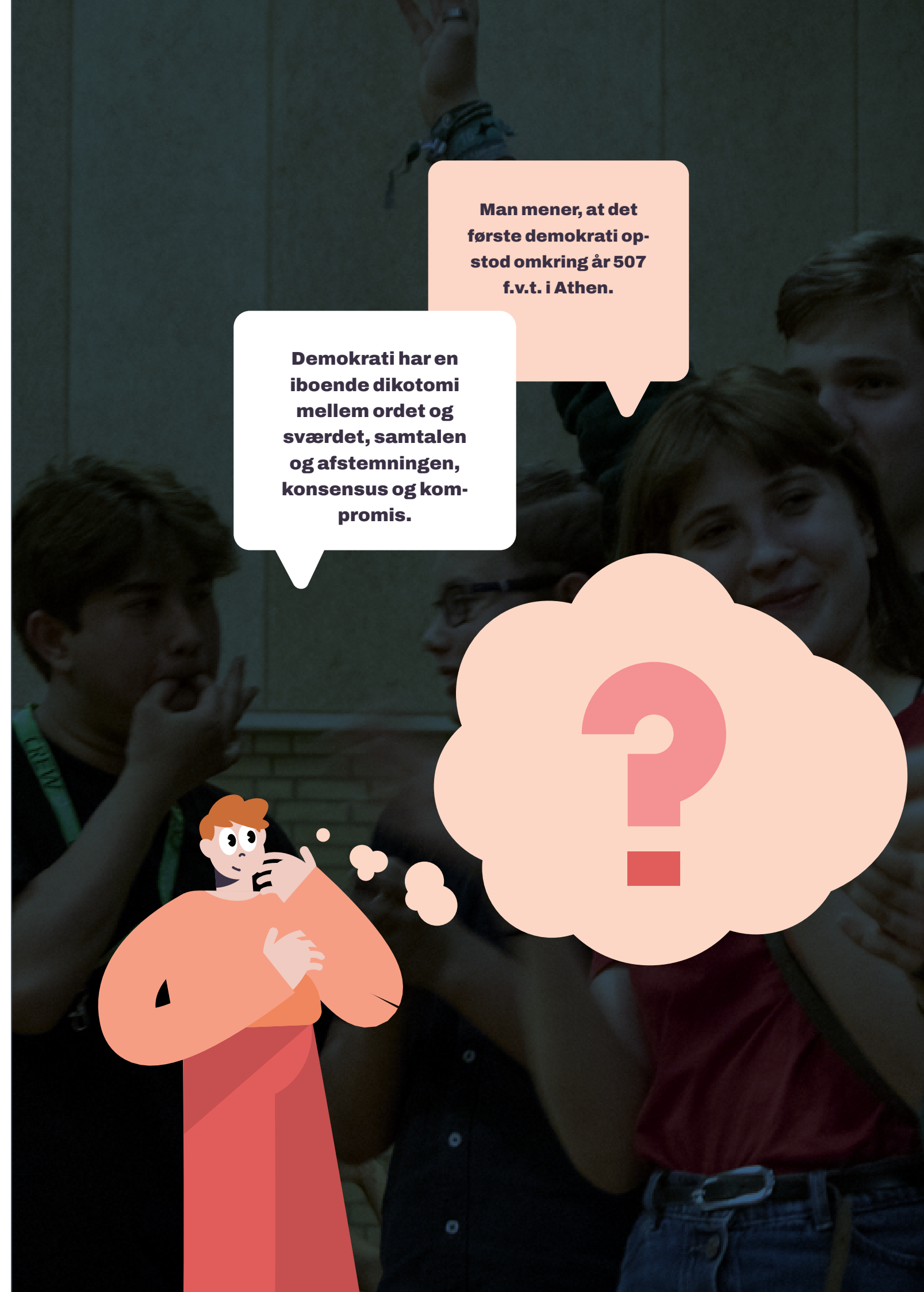
DIFFERENTIERINGSMULIGHED

Gør øvelsen lettere:

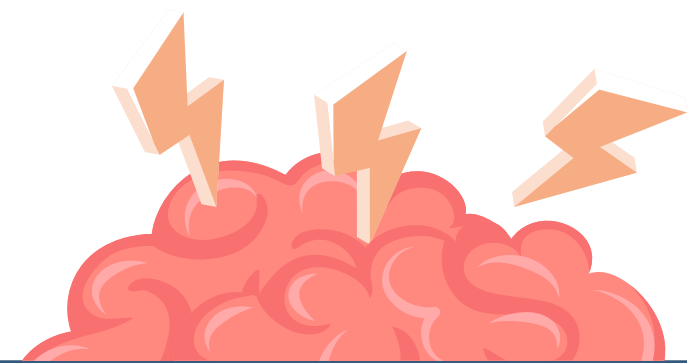
- Spring første øvelse over og lav i stedet en fælles brainstorm over mærkesager, hvor læreren skriver ord op på tavlen.
- Lad eleverne tegne i stedet for at skrive
- Vent med at holde talerne til valgdagen, så de kan øve sig

Gør øvelsen sværere:

- Lad eleverne skrive en indledning til talen
- Lad eleverne give hinanden positiv feedback på talen i små grupper

DEBATBOLD

BRAINBREAK

En debat handler om meningsudveksling mellem mennesker. For at få en god debat, er det vigtigt, at man forstår, og lytter til, hvad andre siger og mener, samtidig med at man taler sin egen sag.

En god debattør kan altså gribe bolden fra andre debattører og kan udtrykke sin egen enighed, uenighed eller bygge på med egne holdninger.

Det skal I øve jer på i denne korte brainbreak, der både skaber bevægelse, træning i koordination og tankevirksomhed.

FORMÅL

Træning i at tænke hurtigt og bygge videre på modpartens udsagn

TID

10 – 15 minutter

MATERIALER

Bold til at kaste med

FREMGANGSMÅDE

FØR

- Alle elever i klassen stiller sig i en rundkreds. Læreren tager en bold med ind i cirklen.
- Læreren forklarer reglerne:
  - Eleverne skal i fællesskab danne sætninger om et tilfældigt eller specifikt tema. Fx. Metoo
  - Eleverne må kun sige ét ord, når de griber bolden, og ordet skal bygge videre på sætningen. Lasse starter med at sige "jeg" og kaster bolden videre til Shabnam, der siger "er", Shabnam kaster den videre til X.
- Legen er sjovest, hvis det går stærkt.

UNDER

- Læreren deltager i legen og hjælper dem, som går i stå.

EFTER

- Tal om hvordan øvelsen hænger sammen med det at debattere.
- Var der noget i øvelsen, der var svært?

DIFFERENTIERINGSMULIGHEDER

Hvis du vil gøre legen enten sværere, lettere eller faglig relevant, kan brainbreaken rammesættes ved:

- Eleverne skal bygge sætninger om et bestemt emne.
- Eleverne skaber en historie i fællesskab.
- Eleverne udformer et argument for eller imod et udsagn.

Du kan også bruge øvelsen, hvor eleverne i fællesskab skal svare på spørgsmål, som læreren stiller:

- Hvad er folketinget?
- Hvad laver en politiker?
- Hvorfor debattere?
- At sidde i et elevråd

